

EMPORIUM

PUBLICACIÓ QUINZENAL

Surt els dies 15 i 30 de cada mes

Número 7. (Extraordinari)

Dedicat als Jocs Florals de Girona

CAMISERÍA Y CORBATERÍA

Botet y Bladó

GRAN SURTIDO
— en —
generos de punto

38 - CALLE BOQUERIA - 38

MANTAS DE VIRJE
—
PAÑOLERÍA
en seda e filo

BARCELONA

NOVEDADES PARA CABALLERO Y SEÑORA

Los remedios homeopáticos que el Dr. FUREST emplea para tratar á los enfermos TIFÓDICOS, son:

SOLUBILIS
RHUS-TOXICOLENDRUM
BRIONIA-ALBA
y BELLADONA

CLINICA FUREST Teléfono 207- GERONA

Francesc Marull. - Palamós

Representacions i Comissions

Agent de Segurs
Contra - Incendis,
Marítims
 i de Vida

Venda d' objectes
pera la fotografia

Suscripcions a periodics
i Comers de llibres

Admissió de encàrrecs
de treballs d' imprenta
i d' encuadernació

TEODOR NICOLAU

PLATEJADOR I DAUPADOR

Se restauran objectes de metall per deteriorats qu'estiguin, com son aparatos de gas i objectes de luxo daurats, platejats ó broncejats.

Reparacions o soldadures de metall i plata.

Especialitat en platejar cuberts: (SE GARANTEIX SA LLARGA DURACIÓ).

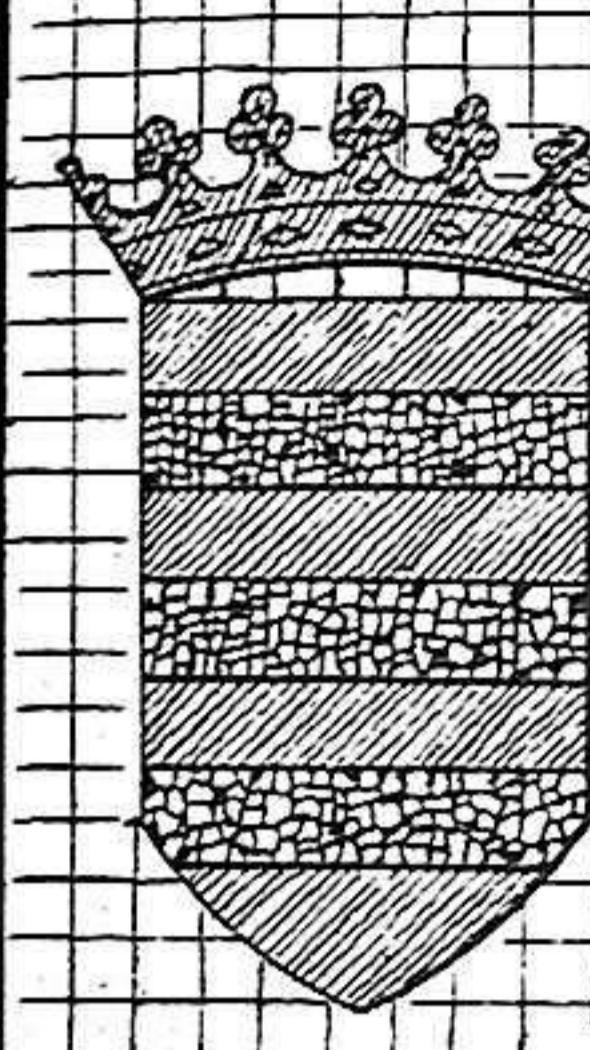
Se restauran objectes d' iglesia.

Se daura i plateja al foc i al Galbano-plastic.

SE GARANTEIX LA CONSERVACIÓ dels banys donats en els aparatos de llum dels cafés i casas particulars.

Pera els encarreccs dirigir-se al carrer de les Botines, 6, Palafrugell, casa J. NICOLAU, encuadernador.

Palafrugell 1 Novembre de 1905

EMPORIUM

PUBLICACIÓ QUINZENAL

SUMARI: *An els Gironins*, per Joan Linares i Delhom. — *Del llenguatje poètic*, per Joan Maragall. — *Desde l' pont de pedra*, per Joaquim Ruirà. — *La Çagala*, per Francisco Viver. — *Au Miejour*, per F. Mistral. — *El plaent demati en la meva cambra*, *Una tarda i Voldria esser l' enliotera*, per Rafel Masó i Valentí. — *Josafut*, (fragment), per Prudenci Bertrana. — *Sonets otomnals*, per Miquel de Palol. — *Fragments*, per J. M.ª de Sucre. — *Parlant-li dels seus ulls*, per Laureà Dalmau. — *Otonnal*, per Carlos Rahola. — *Una vida que s'acaba*, per Joaquim Plà. — *Gerunda*, per Antón Busquets i Punset. — «*Gaia Sciencia*», per Joan B. Torroella.

GRABATS: Retrats de Joan Maragall, Mossen Francisco Viver, Rafel Masó i Valentí i Prudenci Bertrana, per P. Bertrana.

AN ELS GIRONINS

El diumenge fereu la festa selvatje, la festa espanyola, i els vostres cors bategaren a l' impuls de les passions ignobles i folles qu' acosten a l' home envers la bestia. Avui feu la festa de l' Amor i de la Bellesa, la festa Catalana, i els vostres cors suavament bategarán a l' impuls de placévols i enlairats sentiments que ls hi feran naixer les armoniooses paraules dels Poetes; d' aquells sentiments que sen emporten a l' home vers un mon de tranquilitat i amor.

El diumenge amb el cor entrístit de veure arrelar en nostra terra costums barbres, vos planyíem. Avui amb el cor obert a la més riallera esperança, vos felicitém i am tota l' ànima fem vots pera que l'amor a la Bellesa siga eterna entre vosaltres, i siga aquest el darrer any que en la catalana Girona s' hi donguin espectacles repugnants propis sols de races degenerades.

EMPORIUM vos saluda coralment, ensems que a la Reina de la vostra Festa, als poetes i prosistes llorejats, als honorables Jurats i Asociació organisadora, i pera solemnizar la diada que dediqueu a la Bellesa tres voltes santa, s' enjoia i s' posa de les festas.

JOAN LINARES I DELHOM

Del llenguatje poètic

Quan se parla de com *ha d' esser* el vers sen sol tractar com d'un artifici voluntari del llenguatje. Segurament pot dir-se com ha d' esser una taula; però no com ha d' esser un arbre; perque la taula es un producte del nostre enginy i un pot aprendre a fer taules; més l'arbre es un producte de forces naturals independents de la nostra voluntat.

Certament que s' pot aprendre a fer versos com un pot aprendre a construir un arbre artificial; però tals versos no seran fills de la poesia, qu' es una força natural, no seran el veritable llenguatje poètic, i sols hi tindran una semblança superficial com aquell arbre que sobreposat a la terra no hi arrela, ni en reb la sava, ni creixerà, ni fullarà, ni florirà, ni donarà altres fruites, ni flors, ni branques que aquelles sens vida natural que amb artifici li han sigut posades. Pot-ser que a primera vista sembli més bell que pas un altre eixit de la terra, perque l'artifici ha pogut posar bi tantes fulles i tantes flors i tantes fruites tant ben pintades i tant exteriorment perfectes com ha volgut: no hi haurà en ell branca seca, ni flor mal vinguda, ni fruita tarada i flns podrà també fingir la maravella de viure totes les estacions plegades ostentant ensembs fulles d'un tendre verd primaverenc i flors enceses i fruites del tot madures; més tot això no tindrà la virtut de la terra que, certament no fa perfets tots els arbres, ni pot-ser cap de ben perfet, i que sols amb el pausat rodar de les estacions va traient una a una ses formosures, i cada una sola a son temps, ara les fulles, ara les flors, ara les fruites; més que dona a totes aquestes coses un esser que sense que puga explicar-se, fa, a la fulla més reboronida, i a la fior menys ben esclatada, i a la fruta més malurosa, altrament estimades que aquelles tant perfectes de l'artifici. D'aquest esser que no pot explicar-se i tanta virtut té sen diu: vida.

I nosaltres el homes i quina altra cosa som que una terra sublimada? I si bé es cert que amb aquesta sublimació ns han sigut donades facultats reflexives per dominar utilment les coses més externes i properes am que satisfer necessitats o conveniences també superficials i immediates, igual-

ment es cert qu'en aquelles altres més substancials i pregones ens cal deixar obrar expontània la gran força creadora de totes elles, inconscient en nosaltres amb una inconsciencia més sabia que tota consciencia nostra.

I ¿que pot haver-hi en nosaltres més pregón i més substancial que aquet sentiment de la bellesa del mon, qu' es com la revelació de la seva única essència per les seves variades formes, i qual florida en paraules es la poesia? ¿Quina altra cosa podem fer doncs sinó com terra que som en vers ella, dar-li pas a travers nostre, mig desmaiats de la forta avinguda, que la nostra naturalesa humana es sovint vas massa frévol pera contenir-la? I en aquest estat ¿qui serà que puga alçar la testa reflexiva pera dir:—Teniu conte, paraules, arrenglereusse am seny i mida, apparel·leu-se d'aquesta o de aquesta altra manera, i feu la armonia que jo vos tinc destinada? Atura-t rierada que jo t'he fet un llit pera que baixis al mar ben llisa i amb una remor sempre igual, regant al pas els hortets que jo me he guarnit a les vores.—I ¿quina armonia, quin seny, quin ordre tens tu, mesquí, pera oposar al crit de Déu que passa devastador per les entranyes?

Jo estic en que els quins parlen de versos ben fets, i de correcció, i de líma, i distintament de fondo i forma, no deuen haver sentida mai la empenta de la divina ventada, o que

si l-han sentida, no han sabut coneixer l'Esperit ardent que amb ella passava; altrament no s'haurien alçat després superbis, pera mudar son camí am la propia mesquina alienada.

—I tú que així parles, superbi tu mateix envers nosaltres—podran dir-me ells—¿quina senyal ens donarás de la teva justicia? ¿On son les obres teves en tanta altesa generades davant de les quines restin sense veu ni sentit les filles del nostre artifici? Qualsevulla diria qu'ets tú un enviat del Déu de la poesia pera predicar al mon la bona nova, segons parles. Més nosaltres no hem hagut encara esment de tes obres sublims en que la veu de l'Esperit se hi senti tant terrible, ni en les que de tu coneixem hi trobem tampoc res que puga espantar-nos.

—Oh! perdoneu, teniu raó—jo li respondria—encara som massa semblants pera que jo puga mo-

EN JOAN MARAGALL
PRESIDENT DEL JURAT CALIFICADOR

tejar-vos; perque i alguna volta el verb ha passat per mi, jo era massa petit tornaveu per ell, i aixis no he sabut revelar-vos-el; més el seu pas ha sigut prou pera donar-me un sant temor i la certesa de com ha de portar-se amb ell cadascú segons sa mida. I am tot i aixó tampoc estic net de la culpa d' artifici: perque també una mesquina vanitat m' ha dut sovint a voler esmenar la obra sagrada; massa *ben fets* son encara molts de mos versos, amb aquesta factura exterior, profanadora de la pureza del verb inspirat, que destrueix tota la seva viva esfèraca. Es per aquestes dues causes que trobeu les meues obres més pobres pot-ser que les de vosaltres que al menys, en la factura exterior teniu més traça. Però per damunt de la meva feblesa en lo qu' he fet, me sembla estar ben segur de lo que tots hauriem de fer.

JOAN MARAGALL.

Desde l' pont de pedra

(Fragment d' un article, inédit,
de costums gironines de 1870.)

Desde l' pont de pedra, sobre l' Onyar, veig les cases de Girona extendre-s a banda i banda de riu, totes malgirbades, desiguals i tosques, formant un conjunt virolat com una munió de captaires vestits am robes apedades am tota mena de parracs. Cap arquitecte ha ideat una sola de llurs línies; han crescut sens art ni regla, seguint les sinuositats del riu i adoptant am franquesa, a la vista de tot-hom, la actitud convenient pera llençar a l' aigua llurs inmundicies. La policía urbana tindrà molt a tocar-hi; però l' pintor i l' poeta, que saben prescindir de certes misèries, s' hi encanten. Hi ha allí riquesa de color, hi ha exuberancia de vida, hi ha quelcóm de l' instint diví, que ha presidit a la formació del niu de les orenetes. I am tot el seu aspecte de captaires i miserables, aquelles cases tenen una ànima jovensana i alegra, que reix de ses finestres i balcons al primer raig de sol. La llum hi troba milers de vidres, aont enmirallar les seves onades d' or; el vent hi troba cortines de totes formes pera jugar a banderetes.

Allí, en aquelles balconeres rústegues, refilen joiosament els canaris al primer llustre de l' aurora; allí, damunt d' aquells terrats i teulades sobrecapsats de gabiasses desiguals, s' alcen hermosos vols de coloms, que s' des-

taquen sobre el cel blau com garlandes de flors blanques, coronant la magestat del sol ixent. I va entrant més i més el dia i les finestres se van obrint i els balcons se van poblat.... Aquí una veïna exten al sól la roba multicolor de la seva bugada; ací una altra, desitjosa de trevallar a l' aire lliure, ve a estintolar a la barana d' un terradet el seu tauló de planxar; allí una velleta surt tot fent mitja, amb una llarga agulla sobre la orella.... una llarga agulla, que, brollant com un filet llinós sobre l' seu front venerable, li dona una semblança amb el de Moisés; mes enllà, sobre un relleix plé de testos, apareix una regadora, que ruixa, un braç i una mà, que s' belluguen, i a les hores repareu a l' entorn de finestres esquefides i rónegues un enfilall esplèndit de verdor i de roses i clavells, que riuen, riuen benaventuradament; i d' un balcó a l' altre van i venen converses; i tot se mou i xerroteja i canta; i els bailets, que pesquen am canya desde un pis, les comares, que s' barallen de finestra a finestra, tirant-se de lluny ridícoles arpades, que sen emporta l' vent rioler, i fins el menestral, que tal volta surt am cara de pomes agres a la seva petita galeria i, aguantant-se la trinxia dels discordats pantalons, se fica precipitadament en un gabinet, del qual tot-hom endevina la servitud, tot contribueix a la animació d' aquell barri pintoresc i extrany. L' Onyar reflexa aqueixos moviments i coloraines, multiplicant-los i prismatisant-los en sa vibradora corrent, entre grans taques de blau de cel i lluentors de soleiada; i, per damunt del barri carnestolenc, la Girona solemnia ostenta sense desentonament les seves dues notes més artístiques i severes. Sí, per damunt d' aquella cimbellada grotesca de balcons, galeries, relleixos, teulades, torratxes i gabiám, la grandiosa catedral se mostra de cos enter am la seva silueta de tarasca decapitada i, una mica més lluny, el campanar de sant Feliu s' aixeca com un xiprer gegantí, tot mític, tot somniador, parlant de la inspiració melangiosa dels sigles passats.

JOAQUÍM RUIRA.

La Çagala

Quan la Tona era més jovensana, la haguereu trovada de bon matí, més sovint que no plou, pel camí del poble, marxant *alo, alo*, seguint el pas de una burra que movia el cap acompanyadament amunt i avall... amunt i avall... saludant i bescambiant algunes paraulas amb els colrats pagesos que travallaven en els camps que vorejava am la pacífica bestiola,

—Alsa, Toneta, li cridava algún esclafaterroços, a esplotar als vilatjans. ¡Com vos hi feu la barba d' or am la llet de la çagala!

—Bé n tinc sort de la pobra bestiola, remugava la dona gratantse el cap. Veiéu aquet mocador de pita tan vistoet? *Dos, deixones*, tal com el veiéu ella me l' ha comprat. Tal com el veiéu... *Bueno, deixones*, miréu si hi trovéu cap gerra enterrada an aquet camp.

—Tú, Mon (per aquelles terres an els Segimons els hi treuen el Segí) t' ets ben firat amb el pollí: em sembla que deu sé un descans. Sinó perquè som coneguts d' anys i panys, no l' hauries pas piscat en aquell preu. Ahir te l' vaig veure a vila que *amigo* trevallava...

—Si es gandul com la seva mare!

—No m' maltractis lo de casa. Si son *fieres* lo que criém, propiament son *fieres*.

Per l' estil d' aquets l' escometien casi tots els pagesos que trovava vora els marges.

A l' arribar a la veina població, de més de mil cases, amb el *cata tranc*, *cata tranc*, de l' esquellot que duia penjat la burra s' aixerivien els compradors, i aleshores n' aguessin volgut de paraulería en la Toneta. Si la llet d' aquesta *perla* feria retornar un mort, si a *Bracelona* la rebrien a mans besades; si ha curat més tísics qu' un foc no n' cremaria...

demanéu. I la llet se despatxava no pas massa barata, i la Toneta el dies de festa era de les minyones que feia més goig am sos rumbosos gipons i faldilles i mocadors de pita.

Però passaren els anys, i la Toneta posà cabells blancs, i la cara se li torná com un pergami rebregat, lo mateix que la pell de la Çagala. Aquesta estava xacrada, plena de nafrés, i am prou feines servia pera dur la aviram a la plaça de la veina població el dies de mercat. Més d' un cop havien aconsellat a la vella que la tirés daltabaix d' algun ribaç an aquella róssa fastigosa ;ella, aixó pla: se la estimava com de família; l' amoixava i peixia mateix que una bona mare a un marrec de tres o quatre anys. En Janot, l' únic fill de la Tona, un mal-ànim de una trentena d' anys, solia dir:

—Si mai la burra se m trencat el coll, desseguida que jo ho sàpiga, men salto a cal fuster a avisar-lo per la caixa de la mare.

MOSSEN EN FRANCISCO VIVER, Pbre.

SECRETARI DEL JURAT CALIFICADOR

Un altre dia, a la mateixa timba, cuan li varen haver aixugat les butxaques, en Perot, castic del mas de Dalt, se li encará amb una mitja rialla burleta i desafiadora.

—Qué hi va, que no tens prous sancs fredes pera jugar-te la róssa de cáteu?

En Janot, gitant un renec:

—...Me la vull jugá am tú. Ja te la frenaré aquesta llenga ensoperbida, fill de...

I deixant sortir de sa boca un nom baix se aixecá, clavá un cop de peu a terra, clogué els puys amenaçant, llambregant uns ulls encesos com dos tions de l' Infern

...Saltaren els daus al cim d' una taula coberta d' un drap verd, greixós; deu o dotze parells d' ulls els fitaren. I entre un silenci se-

pulcral s' oí la veu rogallosa d' un perdulari que digué escarnint un somicó:

—Pobra Toneta!!! et maten el teu amor. Pobra burra!

El noi de la Tona es tragué un ganivet gros i l' obrí disposant-se a empaitar al perdulari: sort que aquest havia tocat el dos.

* * *

Una noieta esplicá a la Tona fil per randa la desgracia que an-a la pobra çagala havia succeít.

—El pescador, el Xic de l' hostal i la mala béstia del germá den Perot, l' han menada lluny, forsa lluny; veiéu aquell turó? Doncs l' hem deixat darrera, molt endarrera sabeu? M' han pegat i tot perqué no ls seguís. Jo: qué sí, que vull venir, murris; que si no an-a tu Pescador, pel segar no t llogarem per çagal, que ho diria al pare i a la mara. Que si, que ho som vist tot lo de *demprés*. Que sí, qué sí.

Aixugant-se el nas amb els dits:

—Si ho sabessiu! Tant que la estimavéu an-a la çagala. Fa que li feieu petons?

—Pas si no m deu un *cortu*. Tants que diuen que n' heu amagats amb un mitjot, (remugá la moçota agupint el cap i aguantant de tras cantó.)

—*Amprés* irém a càmeu i ten daré dos, si m' ho cotes tot. Sents, maca?

—Bueno, no m' enganyéu. Veiéu (signant un broc de per lla a terra) era aixís, era aixís llaarc el ganivet que el Xic es va treure de la faixa. De primer la varen garrotejar ben bé a la çagala. En tenia al cim dos que gaire bé la allomien, un per devant la estirava amb el ronsal, l' altre pel darrera, garrotada ve, garrotada va. ¡Ai si ho aguesseu vist! *Amprés* el Xic de l' hostal amb aquell ganivetás li volia tallar les orellas a la çagala... les orellas, sabéu? Jo que no ho vull, i El Pescador, «qué bestia bruta, qué mal cor, qué si la volem matar un cop de ganivet ben dat i en paus.» El Xic que sí, li enforná a la burra el ganivet al indret del cor, ara no men recordo a quín costat: ells pla ho duien estudiát. La çagala aixís que va sentir el mal va fer una llei de crit, i s' anava a tirar sobre el costat que hi eren ells, i ells li varen clavar una coça ben forta a la panxa i ¡pataplás! va caure per l' altre costat cinglera avall, cinglera avall, saveu? Haguessiu vist qué sang, que saaang (i ho deia posant els braços creuats i aguantant de trascantó.)

La Tona amb els ulls amarats i la cara groga com una cera!

—I qui ls hi va regalar la *meva* bestiola an aquells jueus? Qui me la va robar la meva filla?

—Si no ho tornéu a dir, os ho diré. En Pe-

rot que la havia *gonyada* an el vostre noi gran.

—Venjantiu!!! Pro... no la haurás pas la noia de'n Janot. Quedá callada, inmóvil fins al cap d'uns quants minuts que passá per l' era en Janot que estava ben borratxo. La vella s' hi dirigí trémola:

—Per qué et jugaves la burra, lladre?

I pronunciá la paraula *lladre* am reconcen-trada rábia i fent uu espinguet. A les-hores es sentí la fresa d'una bofetada. La Tona caigué a terra sense sentits. En Janot entrabancant-se a cada pas i fent tantines, sen aná a tan-car-se al mas; i la pobra criatura plorava des-fiosa, apretant una correguda en avant, una altra en darrera, ara a la dreta, ara a la es-querra; els goços la conseguien caixalejant-la, uadolant ferestegament; ella saltava i cridava, fins que se entrebancá ab el cos de la Tona, desplománt-se-li entre el pit i la cara, fent-li sagnar el nas a bell dojo... I sortí d' una fi-nestra del mas proper el noi de la Tona llen-sant una rialla imbecil i grassa....

FRANCISCO VIVER.

Paraules den Mistral

Pera aquest nombre varem demanar una paraula an el gran Mistral: volíem sentí aquella veu augusta del Vell seré, aimador fervent de les antigues nacionalitats i, per lo tant, de nostra Catalunya.

No ha sigut possible al preclarissim cantaire de *Miréio*, pel poc temps, dir-nos la paraula demanada. Pero ens ha tramés tot un tresor de paraules: la seva colecció de poesies *Lis Isclo d' or*.

Nosaltres agraiam l' altíssima benevolència del sembrador gloriós de Bellesa, d' Amor, de Patria; i del joiell am que ns ha omplenat de llum i de fortesa en treíem una pedra diamantina, explendorosa.

AU MIEJOUR

Sant Jan, vénge meisoun, abro si fió de joio,
Amount sus faigo-vers lou pastre pensatiéu
En l' ounour dóu pais enausso uno mount-joio
E mareo li pasquié mounte a passa l' estiéu

Emai ieu, en laurant-e quichant moun anchoio,
Pér lou noum de Prouvénço ai fa eo que poudiéu;
E, Diéu de moun pres-fa m' aguént douna la roio,
Dins la rego à geinoui vuei rénde gráei à Diéu

En terro, fin qu' au sistre, a cava moun araire;
E lou brounze rouman e l' or dis emperaire
Treluson au souléu dintre lou blad que sort...

O pople dóu Miejour, eseouto moun arengo;
Se vos reeounquista l' impéri de ta lengo,
Pér t' arnesea de nou peseo en aquéu Tresor.

F. MISTRAL.

El plaent dematí en la meva cambra

*Ma cambra es el silenci i el goig de mon esprit;
té blaves flor rientes, jugant per les parets,
uns vidres plens d'estrelles com la serena nit,
i un llit amb els llençols, alegres de tan nets.*

*Es sa portella estreta, com la d' anar al cel,
el pom té una blancura de pau i de bondat!.*

*Tobias am la pesca somriu en marc daurat
donant la mà pacífica a l' Angel San Rafel.*

*Cada mati m desperten els vidres tots daurats;
i m rento, i l'aigua clara me canta en el gibrell
omplint-me de besades els ulls mig ensonyats;
me dringa en les butxaques l'argent com cascabel.
el mocador de seda, el coll m' acaricia
i el cel, el mar i el Sol me donen el bondia,*

Una tarda

*Els aires meditaven am les dos mans al front;
la pols aclaparada sobre les coses jeia;
un com morent badall damunt el poble queia;
ni cantaven les dones, ni rajava la font,
S' oia en les porxades, un grinyolar de son
de tapes que garrava; i tot ull que hi veia
se sentia oprimit i més petit se feia.
Et cel lás de volar, s' havia unit al mon.*

*Aixi en són neguitós s bada una parrella,
un ull s' obri en lo alt. gitant una centella.*

*I els aires s' alegraren i s van asserená;
i van baixar del cel posant-se en tota cosa,
aquella suau calor i aquella llum tan rosa
del foc am que la Verge hi cuina el seu sopà.*

Voldría esser l' endiotera

*¡Oh si jo pogués véure-m tornat endiotera
i governar am canya que espanta i no fa mal,
manar cent roges testes de llarga camallera
i ser una regina d' esclops i devantal!*

*Jo fora una dolcesa damunt d' aquelles testes,
tan bellament enceses en colls de mils colors;
ses estufades rodes, ses irisades vestes,
ses veus tan pietoses, fondrien mes rencors.*

*¡Oh quin reinar mes plàcit! Mos súbdits les parpelles
clourien ja a hora baixa, com nin en son bressol;
per guardians pendria, les màgiques estrelles,
la lluna per cambrera, per patie rós el Sol.*

*Fora un govern ingenuu! La Reina, entre els vassalls
faria blanca mitja voltada de cascalls.*

RAFEL MASÓ I VALENTÍ

EN RAFEL MASÓ I VALENTÍ

POETA GUANYADOR DE LA «FLOR NATURAL»

JOSAFAT

(1)

(FRAGMENT)

El Campaner, ficat com un taup dins la fossa, per no fer soroll, am les mans esgratinyava la runa. Oi perfectament com un immens sangló de la naturalesa i el caure seguit d'una pluja espessa.

Sospengué la tasca i escoltà complacent, una fressa de brollador que comensava a sentir-se. El rajar de les cínals, i el giú glú de les gárgoles i el murmurí de riuades que pujaven de la ciutat, l'alegraren.

Sortí de les golfes i per la taulada de l'abside, sempre amb el sac a coll, començà a passejar-se sense veradura intenció de res. Sols una vaga idea de que l'aigua ho purifica tot, de que el sac se rentava, de que pot ser la farum empudeganta sen aniria, de que ls ruixats refrescarien son front cremós i enboirat li daven conort.

En Josafat rigué al mig de la nit p'orosa.

Per la pendent de les teules molles feia de mal caminar - hi; els peus li reliscaven i el sac que aixapat pesava més, l'empenyia avall com si en el cadavre es despertés una voluntat misteriosa.

El campaner seguí aquell impuls fins al caire del precipici. Sota seu, s'endinzava en la foscor l'esperó de l'atjuva, encara era oviradora la taca negra de la molsa i líquens arrelats en el junt de la cornisa on finia la curva i comensava la plomada altísima i perfecta.

En Josafat i son vagatje, reposant en el gruix de l'ample mur, anaven amarant-se.

Nuvolades espesses corrien sobre d'ells enfosquint la poca transparencia de les estrelles. Els xafecs refermaren i abaiix, en l'àmbit enigmàtic, l'aigua acarrerada entre l'iglesia i una paret del antic cementiri dels canonges, bramulava.

Josafat parà ment en l'absolut secret que

prometia aquella torrentera, cregué la nit eterna, la força de l'aiguat enorme, el carreró del fons inaccessible i en una sobtada contracció de sos braços debils, quasi impotents, estimabá el pilot de carn fastigosa.

El sac esllanguit per tanta brega, fluixos els lligams i retingut per un espasme dels dits den Josafat, va buidar-se. Les robes de la bagassa voleieren com aucells de nit, batent contra els carreus, i el cos fou engolit pel negre espai.

Un sotrac mate de cosa tova que no rebot ni vibra marcá i terme d'aquella furienta devallada.

Amagat entre esquerdots i ortigues, deformé, contorsionat, infecte, restá el cadavre de la Fineta. I l'aigua que gitava la gárgola quimerica caigué com baptisme purificador sobre sa nuesa.

L'endemà a primera hora el vicari de torn veié un escolanet esperant en la porta principal de Santa Maria. El noi corregué a l'encontre del sacerdot.

El campaner no havia començat a senyalar la missa, explicá el baile, i, per més qu'ell estirava el cordill cridant-lo, noobrí ni dava cap mostra de vida.

Dues o tres devotes matineres s'eren apro-

pades: Elles tampoc oiren tocar l'oració i podien ben jurar que aquell matí ni una campana d'aquella iglesia s'havia mogut. Era més estrany encara.

Vingueren més gent, més escolans i més clergues, i avisat el rector, feu sa arrivada al mig d'una gran curiositat i un gros silenci. Ell estirà l'cordill am ses mans blanques i apergaminades.... res. Hi torná... res tampoc, repetí l'estrabada i.... sempre res.

Avisades les autoritats, un manyá va espanyar la gran porta. ¡Com ressonaven en el misteri interior de la iglesia les martellades del manyá! ¡Que difícil, llarga i penosa fou la tasca! ¡I quina mena de paúra sobtá a la gent, quan la porta cedi, i l'imposanta nau aparagué deserta i fosca!

Amatents l'escamot de curiosos, empe-

EN PRUDENCI BERTRANA

GUANYADOR DEL PREMI ORDINARI DE PROSA

(1) D'un llibre ben prop a publicar-se.

nyeren al rector i al jutje pró, en el mateix llindar, tots restaren ficsos sense bleixar empredreits per la sorpresa, sobtats per lo impensat.

Un fluviol sonava dins la penombra santa. Un seguit de notes clares sortien del trifori i amb infantívola inquietut, atravessant les amplaries solemnes, rebotien pel frontis, aletajaven pels rosos com aucellets frisosos de llivertat. Aprés l'incorrecte melodía semblava resignar-se, esdevenia alegrement anyorívola, saltironava per les cornises, resseguia les motllures, joguinejava pels capitells, s'entortalligava en els pilans, giravoltava per el absida, s'abatia fins el sol i muntava fins les claus de les arxivoltes, sempre incerta, inconsciente, indefinida, subtil, com una idea que s'perd, com un pensament que fuig, com un seny que divaga.....,

PRUDENCI BERTRANA.

SONETS OTOMNALS

Premiats en els Jocs Florals, d'enguany

I

CREPUSCLE

*Jo he cullit una nota en el jardi otomnal.
Passaven pel Silenci les verges endolades
am les trenes al vent, i les mans agafades,
i les mirades fixes al vell Palau ducal.*

*En ell, lluissor de festa dorava un finestral;
contaven els violins ses belles serenades
a una remor de veus rialleres, aromades,
vibrant d'alegres dances i amors primaverals.*

*Jo no sé si les verges en la dansa han pensat
escollant quèstament les clares mandolines,
prò el riure d'una amiga en el Saló ha esclatat
—un riure inquietador de dona qu'ha dançat
i he vist en llurs ulls clars, llàgrimes infantines
que han tremolat geloses, i han rigut, i han passat.*

II

AUGUR

*La discreta serventa de rostre desmaiat,
sab una bella amiga que cura el mal d'amor.
La marqueseta es pàlida i te quinz'anys de flor;
la discreta serventa de la amiga ha parlat,
i a l'hora del crepuscle el pulau han deixat.
En un barri tristissim on sempre el dia hi mor,
la vella els ha rebut, amb una ma en el cor
i la mirada encesa d'estrangei suntetat.*

*La marqueseta es pàlida d'alegre timidesa;
la amiga ha fet esment d'un ànima incomprès
qu'irà a trobar-la un ellu, tantost surti d'illi.
La discreta serventa psalmeja am poruguesa,
i jo! secret! esperanci! la marqueseta ul sorti
portava ran de llavi un petó carmesí.*

III

INFANTINA

*—Avui ha fet setz'anys la príncepsa
—vritat! com passa el temps! —oh i tal—oh i tal!
...i l' preceptor de geste paternal
ha dit al confessor am tò mofeta:

—Aixis el casament ja es cosa feta! ...—
Ella ha entrat al Saló: duia el front alt:
am mirada infantil, primaveral,
de bellesa inconscient i satisfeta,
ha besat la ma gris del confesor.
L' ugier s'ha adelantat — bon servidor—
am les flors i els records dels qui estimava.

....De sobre ella ha vingut tota rogor,
i ha pres, riguent, una carteta blava.....
ha mirat al confés, i el vell...resava.*

IV

INTERIOR

*Un bar melangios al fons del bulevard:
rera els crestalls grisencs, les testes difumades
de dos, tres vagabonds, qui escolten el plorar
de les tardes d'ivern, de plujes desmaiades.*

*Ella—Eliseth d'ulls glaucs—passa am son riure clar
entre la hipocondriaca somnitut encantada,
amb el beire del vi que fa riure i cüntar, i
i am sa alegre infantesa inconscient i adorada.*

*Eliseth s'ha aturat bellament somrienta;
i aquell vell, el més vell dels boemis ombrius,
l'ha mirada amb ulls blaus, de dolcesa morenta;
ella ha obert ran la copa els seus llavis flexius,
i aquell vell,—el bon vell de mirada morenta —
ha besat tremolant el crestall de la absenta.*

V

NUPCIAL

*Arlequi, el lleig arlequi, cama-tort i geperut,
ha desposat aquet vespre, à la bella Sulamith.
Ella era blanca, molt blanca, i reia en sos ulls de nit
una secreta anyorança d'un passat desig vençut.*

*Feien tant bella parella qu'els escolans han rigut,
i aquell vell d'anima tendre—l'Oficiant que l'ha jun
el bon vell Evangelista de mirar amorosit. [yit—
ha esbossat el trist somriure d'un misteri coneget.*

*Arlequi anava de negre, i reien els cascabells
sota el seu fruc sense forma, caricaturesc, comfós.
Sulamith abandonava la rossor dels seus cabells
sobre la espillla estrafeta del seu ridicul espòs...
i jo! incomprès passió meva! quan he passat aprop
ella era estrafeta, lletja; ella era hermós, molt hermós!*

MIGUEL DE PALOI..

Fragments

....Els meus llibres son lo que més estimo. Els meus llibres! Oh, els llibres que a un li tenen l' ànima i li fan guspirejar el cor i l' empenyen vers les regions més serenes. Si veiessim lo qu' els llibres *diuen*, per sota de lo que *diuen*, qu' en coneixeríem de tristes i alegries! que n' hi llegiríem de poemes incompresos i d' il-lusions marcides!.... Perque l llibre, quan s' el llegeix--lo que sen diu *llegir*, es a dir, posar-hi tota l' ànima--vos es una mena de guiatje, una llum que vos enmena i atrau fortament. Que n serém de grans i de bons i de generosos el jorn en que ho llegim, en que ho llegim tot amb afany d' intellecte! Oh, qu' hauré en avençat el dia en que els escullerts--els enamorats del llibre--es revelin prepotents de saviesa? Voleu relligó més santa que la de ilegir, endevinar, comprendre amb esperit ben propi, lo que les lletres de motllo ns contén?

Cóm governaría la benhaurança si tots fessim el *nostre*, de llibre! Cuàntes males passions s' apaibagarien i cuàntes baixeses s' esmunyirien, resplendint la sinceritat. Perque fer un llibre, no es el fet material d' escriure-l, sino que lo que l relligat enclogui sia l'ànima d' un mateix manifestant-se sense presumpcions estúpides, am tota la ingenuitat d' un infant.

* * *

Quina cosa més esfereidora es la *Presó Celular*! Un no veu a ningú i sent les hores que tenen el só de les de convent! Es esgarifós aixó! Aquesta vida d' isolament com-

pler! I qu' encara s' defensi! Cuàntes forces hi permaneixen estàtiques en aquestes cel·les funeraries, sense llum i am prou feines aigua! No hi veuen els homes. De tota aquesta gent jo n' faria una font de vida. Avui els hi donaria trevall (de manyá, fuster, etz.) pera que demà m' els tornessin i al que mellor ho fes li escursaria la pena imposta.—Pero cá: ni llegir, ni escriure, ni a trevallar m' els hi ensenyen. Per aixó es *Càrcel Modelo* i no presiri.

Jo he posat gent en llibertat: trinxeraires, gent de la vida, ¡pobres!, qu' am tot i estar a-costumats a la vida de presó, se m' hanposat a plorar parlant de la *Celular*, i han desitjat altres presos sortir aviat pera presiri, i, al satisfer llurs desitjos, posar-se alegres. Trista rialla la que produïx el passar d' un esclavatje a l' altre!

Un dia tenia a la oficina, qu' es forsa fosca, un home qu' el dematí havia sortit de la *Celular* ¿i qui ho diria?, de moment s' aixeca, s' posa a plorar i em demana per sortir. *Que li passa?*—li pregunto.—Res; dispensi: es que me pensava qu' encare estava allá dintre!

Allá dintre! Compreneu lo que vol dir: tot aixó? Haveu llegit a Dostoyeuwsky? conexeu ses *ànimes mortes*? haveu estat en la *casa dels morts* que tant punyentment ens evoca l' soberb i tormentós escriptor rus?

Allá dintre! Com tremolava aquell home al dir-ho i quin reflexe més espaventable li passà pels ulls!

Allá dintre! allá dintre!

J. M.^a DE SUCRE

Barcelona, Octubre 1905

Parlant-li dels seus ulls

—Aquesta serenor que m'enamora!
Aquesta claretut que me corprén!
Vullàu pensar, senyora,
qu' es un misteri qu' al meu cor se pren.

Il meu cor ha provat, ¡quantes vegades!
d' explicá a tot el ser lo qu' es un cel;
aquest cel blau de vostres grans mirades.
aques cel clar, on dansa un fresc anhel.

*I yo infinita ambició que en mi glacia
de ficsar tal essència en mes cançons,
si per canta-los-bé falta poesía
en célos i en horitzóns!*

*Més no manca un bell himne a sa grandesa
vibrat eternament,
perquè am sa claretat i serenesa,
se canten ells tots sols tant justament...—*

LAUREÁ DALMAU.

OTOMNAL

DEL LLIBRE VELL

La tardor ha arribat tràgicament. He vist els boemis a la carretera, i aquets pobres errabonds estan ombrívols; les dones miren tristament al cel i els infants tremolen i ploren.

El vent otomnal commou les fulles d' or dels platans. Passa un tren. Del convent dels pobres surten una, dos, tres campanades que se perdren en el crepuscle. A l' altra part de vía se veu una ratlla de boira blanquissima que s' espesseix sobre els misteris del riu silenciós i envolcalla poc a poc els verns drets, inmóvils, que s' acusen en augment. Enllà, darrera de la serralada, el sol ha devallat lentament, deixant l' horitzó ensangnantat. En el zénit, en un fons violeta, relligiós, implacable, com velat de un plor inmens muntat de la terra, apareix diminut un estel que pampe- lluega dolçament.

Es la gran hora en que les ànimes troven am qui parlar-se. Quin encant té ara pera mí la carretera tan llarga, tan deserta, més blanca sota la ombra blava del cap-vespre! *Il cielo é piú lontano é piú divino.* Apar que l'ànima dels arbres va a parlar, contant-nos molt vora nostre llur agonía i llur renovament.

Més, en el banc del convent hi ha la malalta d' amor, la malalta otomnal. Es una ombra quieta que m' espera. Sos amples ulls—no sé encara llur color—deixen anar una dolcíssima benedicció sobre meu. Jo m' assento al seu costat. Un vell angulós, que fuma ávidament en una pipa enorme, s' atura davant la porta del convent, apoiant-se en el mànec d'una aixada i estira la campaneta. Una germana petita, plascévola, obra i nosaltres contemplém un moment sa toca puríssima que sembla un au-cell blanc.... «¡María! ¡María!» Jo agafó ses mans d' ivori, llargues, gentils, aromoses i blanques com els llirs, i mossego les puntes de sos dits glaçats. La malalta de tardor sent un sacudiment en tot el cos. Son pit s' infla armoniosament, un torrent de vida li puja a la gorja, i en sa pàlida cara s' hi endevina el correr de la sang. Després esdevé més groga la pobra María i m diu sense paraules, beatament, que m' estima molt, que m' estimarà

sempre. Me l' enduc com si fos un nin ple de temences, feble. «¿I tú també m' estimarás sempre, sempre?....» —«Sempre, sempre: ets pera mi un esser divinal, una ànima pura qu' ha vingut d' un astre molt lluny pera revelar-nos que no tots els mons son miserables: que n' hi ha un—el teu—qu' estotja la belleza perfecta i la bondat suprema... T'estimo, t' estimo: ets la meva redempció d' avui, la meva força de demà» —La malalta, allavores, s' ha sentit més malalta d' amor i de vida.

Callats, hem retornat a la vila. A racés de l' Assil, el petit bivac dels boemis brillava tristament. Ha sortit del carro una tos seca i hem endevinat, tremolosos, un esser sofrent allá dintre. Un nen mig-nuu, bronzejat, d' ulls clars, ha vingut corrents. *Una limosnita,... Dios se lo pagará....*

Lesombres triomfarensobre la carretera. S' ha sentit enlaire un xiscle d' auzell i una ala infinita ens ha fregat. La nota profonda

«des violons
de l' automne»

ha embolcallat nostres ànimes, nostres vides, omplenent d' un trist pressentiment à Maria, omplenent-me a mí el cor d' angoixa per aquella pobra vida repenjada al meu braç, qu' es tot el meu amor.

La nota dels «violons», venia de les tenebres més fonda que mai, la Vida Infinita era plena d' estels i la inmensa ala s' extenia triomfanta i misteriosa sobre les coses.

CARLES RAHOLA.

Una vida que s'acaba

AN ANTÓN BUSQUETS I PUNSET.

La llum feble que s'endinzava per les esletxes dels finestróns tancats, donava a la cambra un aspecte sombriu.

Un baf de malaltia omplenava la cambra fosca, reclosa, enfarfegada de cortinatges i cadires encoixinades.

Vora el balcó, estirada en una butaca, una nena esgrogueïda dormia.

Un silenci imposant regnava en tot el pis. Tan sols, de temps en temps, s' oia la tos ca-

vernosa de la nena malalta: una tos fonda, seca, que feia esgarrifar.

Llavórs la nena esgrogueida obríà sos ulls esmortuits, y una brumera sagnanta eixíà de sos llavis.

Sa mare asseguda vora d'ella, girava la cara per amagar les llàgrimes que li regalimaven cara avall.

Passat l'accés, altra volta en la cambra fosca hi romanía el silenci pregón.

La nena malalta 's regirà en la butaca.

—Mamá—vui veure l'carrer.

—Si, filla aixís passarás millor la tarda.

I la mare obrí de bat a bat els finestróns i el sol explendent enlluernà superbament la cambra, esqueixant de cop la fosca.

La nena girà sos ulls morts vers el carrer.

El carrer era radiosament hermós. Per les aceres una munió de nenes endiumenjades passejaven alegroies i un estol de jovenets les fitaven intensament, am mirades fordes. am mirades de promeses.

Una xerradiça alegroia pujava del carrer, barrejada am les rialles sorollooses de les satisfetes parelles.

Era un quadre hermós, de tons vius, d'un fons explendent de joia; era un esclat jovenívol a ple sol.

I la nena malalta ho veia per darrera ls vidres entelats per son alé calent.

—Mamá—jo ho voldría ésser com aquelles noies que passen. Vull passejar-me també? —Sí, filla — demá hi baixarém.

—Oí.

I la nena malalta somniava am l'estol de jovenets que la miraríen, am mirades infinites, fordes; amb aquelles mirades qu'impresionen tan al cor.

I baix, molt baix, repetí tota la tarda.

—Demá hi baixarém, mamá.

La pobra nena esgrogueïda ha tingut un altre accés de tos. Un doll de sang l'hi ha eixit per la boca, embrutant el pitet blanc de sa brusa.

Ara resta al llit desmaiada.

Del carrer ja no pujen les rialles sorollooses i les xerradiçes alegroies.

El sol també ha fugit. Tan sols al lluny, per sobre la ratlla boirosa de les cases, irradia sa darrera llum, clapejant de vermell el cel.

La nena torna en sí, i s'veu altra volta entre la foscor de la cambra. Més recorda que demá sortirà a passeig, i somriu.

—Mamá, demá.... demá iré a passeig.

—Sí, filla meva, demá hi aniré, —l'hi respon sa mara abraçant-la—més are reposa; no te cansis.

—Oh mamá! Es que no m'vull morir ayui: vull viure.... demá iré a passeig.

La tos seca, cavernosa li obrí altra volta la ferida, i un nou doll de sang, calenta, salada, li omplenà la gorja.

La nena esgrogueïda va morir com un pollot.

Sa mare plorosa, desesperada obrí els finestrans de bat a bat, i alçant ambdós punys i llambregant una mirada terrible, no feia mes que repetir.

—¡Es injust! aixó es injust!

La ratlla vermelha del sol, també havia desaparecut.

JOAQUÍM PLA.

i boi fruïnt en temples i vells casals, esbrina els més sublims misteris; llegint en la patina de tants carreus i fites, de gloria l'esclat llur. I aquells que no t'estimen per lo que vals, pretenen sorprendre am vida nova ton aire d'antigor; aixamplen i remouen el rem de tes muralles, moderns carrers estenen....

prò l'riu i la montanya encerclan el teu cor.

ANTON BUSQUETS I PUNSET

GERUNDA

Ciutat, la ciutat vella, la dels carrers ombrívols, la dels murals ciclopics, la del solatje hervat: i que ho fa que dins mon ésser al veure-t hi esclata, en sentiments tendrívols, una alenada forta d'austeria magestat? Et diuen ciutat morta i ets viva, si, ben viva! La quietut plaenta de ton gran cor, captiva a l'esperit que alena d'un altre ambient més pur;

"GAIA SCIENCIA"

REMEMBRANÇA

La joia es inondanta. Reflécta-s l' alegria per tots indrets. Aires que remorejen sons de festa.....els renills dels brioses corcets, drets, engalanats, am les gualdrapes rumbejantes, fulgurant l' oriflama surten de les quadres dels vells palaus. Cauen els ponts llevadiços dels castells pera deixar passar a llurs moradors. Exornades de les mellors vestidures, ixen les dames vistosa i pulcrement habillades, plenes de serena majestat, les donzelles radiants d' hermosura veçant amor, els cavallers adornats de sos valiosos arreus; surten els llurs patjes i servents am tot el seguici dels demés acompanyants.....

Precedeixen-los els joglars de faissó festonera, de llambregada mofeta, ells qui alegren aquelles maisons en les hores llongues de la ivernada o en les treves de justes i de guerres. Una joiosa i inquieta curiositat els dominava a tots, subjugant-los am placidesa, esperonant-los desitjos acariciats insòlitament, pressentiments inconeguts fins ara. Oh agradosa auriola de benestar i de ditxa aaronada! Quina atenció distreu avui els afers calurosos dels discrets i plascévols vianants?

Es que ls espera la «cort d' amor». Es que els clamen els accents de les belles lletres a congregar-se en nou palenc. La diada es de festa, perxó la joia es inondanta i l' alegria traspua per tot. Els trovadors han de mostrar els fruits de son enginy. Gais jovingels, de sedosos rulls, tirabuixonats, de bell esguart, han de cantar en sentides esparses, en belles rimes, llurs planys, les llurs amoroses ansies, o bé ardides gestes, épiques jornades, heròics episodis, llegendaris. Pot-ser un delicat «serventesi» ferirà am fonda sageta el cor d' una

dama. Tal volta tendre «lai de amor» captivará els sentiments de púdica donzella. Qui sab si alguna bélica «coble» avivarà els impulsos de noble castellá. Benhaja el torneig de la «gaia sciencia» que devingut de la terra de Clemenza Isaura ha fet posada en terra catalana. Els vitors dels que van a assistir-hi son per els bons trovadors. Son més que per ningú, per En Lluís d' Avercò i per En Jaume Marc, poetes d' ànima noble, que l' han infantat a comanda i estimuls del Rei Joan. Benhaja, doncs, l' *Aimador de la Gentilesa!*

Desde la aubada, ja en la infantesa, de sos començós en 1393, en temps de Joan I el «caçador», instaurada la festa de la «gaia sciencia», dels jocs florals, ha sigut festa de pau i d' amor. Consagració de la bellesa, ha significat l' esplèndit homenatge que fá tot un poble al cult de les lletres patries que s fan vibrar als esclats de la sagrada trilogía.

Honorem-los els Jocs Florals. Renovellem-los am vida perdurable i robusta. Com perpetua flor que ha granat en el terrer de Catalunya desde sa restauració en nostra pàtria, essent a l'ensmps causa i efecte d' una explendent i rica literatura; conresem-la am viva amor, amb entranyable sollicitud. Son el despertar d' un poble que se sent am força pera viurer serenament en les altures, lluny d' arran de terra.

Servem-los aquets torneigs literaris. Enaltim i dignifiquém els Jocs Florals catalans, que, son penyora d' avenç i signe de cultura, modalitat característica de la Patria, fulgit billejar del seu adecuat ressorgiment.

Benhaja, doncs, la gaia sciencia.

JOAN B. TORROELLA.

Estampat a car JOANOLA i RIBAS

Surts els dies 15 i 30 de cada mes.—12 planes de text i 8 de folletí.—Mig any, 3 pessetes.

REDACCIÓ: Sant Sebastià, 29.—PALAFRUGELL.

SUB-REDACCIÓ: Santa Clara, 4, 3er., 2^a.—GIRONA.

EMPORIUM

Vins fins de Champagne

C. GAUTHIER & CIE

CASA FUNDADA EN 1858 — EPERNAY - FRANCE

Agent General a CATALUÑA: Joan Margarit Pallí.—Palamós

ÚNICO LICOR Y ELIXIR

elaborado por los PADRES CARTUJOS
en la fábrica de la Unión Agrícola. — TARRAGONA

Liqueur

FABRIQUÉE

ATARRAGONE

PAR.

LES

Pères Chartreux

Propaganda por los Padres Cartujos en la Fábrica de la Unión Agrícola, Soc. An., en Tarragona.

Exigir esta marca

De venta en Palafrugell: en casa de D. ANTONIO COMAS, colmado LA ALEGRÍA, y en los principales colmados de Cataluña.

Depositario en Barcelona: FORTUNY HERMANOS, Hospital, 32

d. Dell

CIRURGIÁ - DENTISTA

St. Llorens, 12, 1.er St. FELIU DE GUIXOLS

Assegura tots els treballs
propis de la seva professió

Tots els dijous á PALAFRUGELL
FONDA DE LA ESTRELLA

FUMADORS

PER CONSERVAR
LA SALUT

Fumeu el paper SIMÓ

Bierge y Casals

Rech, 10 - BARCELONA

CONSERVAS,
QUÉSOS
y MANTECAS

La casa que más exporta al Ampurdán

JOANOLA i RIBAS

IMPRESSORS

29, Sant Sebastiá, 29 -- PALAFRUGELL

Treballs tipogràfics de totes classes

Confitería i Patisserie

DE

DOMINGO SABATEP

Elaboració dels renomenats BISCUITS FULLATS, MODERNISTES, HEROES, ADMETLLATS i tota classe de PASTES.

Gran varietat de capses de totes mides amb assortit de classes.

LA BISBAL

Plaça de la Constitució, cantonada al carrer de les Donzelles

FRANCESC CANET

Llibrería - Revistes - Diaris

2 - Pujada al castell - 2 * FIGUERAS